

РЕЗЮМЕ

Н. Н. Александрова. Ценносная составляющая управлеченческой культуры преподавателя.

В статье раскрыто содержание профессиональных ценностей преподавателя как аксиологической составляющей его управлеченческой культуры. Проанализированы и выделены профессиональные ценности преподавателя, которые лежат в основе его управлеченческой культуры.

Ключевые слова: управлеченческая культура преподавателя, аксиологический компонент управлеченческой культуры преподавателя, профессиональные ценности преподавателя, ценностные ориентации преподавателя.

SUMMARY

N. Aleksandrova. Value component of teacher's governance culture.

The content of professional teacher's values as the axiological component of teacher's governance culture is revealed in the article. The author analyses and identifies key teacher's professional values which determine his governance culture.

Key words: teacher's governance culture, axiological component of teacher's governance culture, professional teacher's values, teacher's value orientations.

УДК 378:65–051:004

Д. П. Алімасова

РВНЗ «Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧASNІХ УМОВАХ

У статті досліджено розвиток професійної підготовки майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до фахової діяльності в сучасних умовах, установлено мету, зміст та завдання цієї підготовки.

Ключові слова: професійна діяльність, майбутній менеджер готельних, туристичних та курортних підприємств, професійна підготовка менеджерів.

Постановка проблеми. У процесі нашого дослідження ми дійшли висновку про те, що здійснювати професійну підготовку студентів-менеджерів можна більш ефективно, якщо за головну мету поставити професійно-особистісний розвиток майбутнього спеціаліста, який передусім виражається в його спроможності до неперервного збагачення своєї професійної і духовної культури. Процес підготовки фахівців з напряму підготовки 0306 «Менеджмент і адміністрування» повинен відбуватися з урахуванням фундаментальних етапів становлення особистості як суб'єкта діяльності (професійне становлення того, кого навчають, адаптація до нових соціально-педагогічних умов навчання, самовизначення) унаслідок наповнення традиційних курсів гуманістичним змістом.

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз літератури засвідчив, що проблема підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності у

сучасних умовах – одна з найважливіших у педагогічній науці. Свідченням чого можуть слугувати численні та різноаспектні дослідження Г. Балла [1], І. Беха [2], М. Когана [3], В. Михеєва [4], А. Новикова [5], С. Подмазіна [6], С. Сисоєвої [7], Л. Сущенко [8], О. Чалого [9].

Мета статті – дослідити підготовку майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до професійної діяльності в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні важливим є оновлення підходів до самого розуміння підготовки фахівця з урахуванням загальногуманістичних тенденцій у суспільстві. М. Коган зазначає, що необхідно розгорнати систему освіти, розглядаючи людину як майбутню освічену особистість, яка, безумовно, повинна бути гарним фахівцем, але це тільки грань її цілісного буття [3]. На думку автора, зорієнтована таким чином система професійної освіти повинна мати специфічну ціннісно-смислову основу, яка б надавала навчальному процесу особистого характеру.

Г. Балл у своєму дослідженні зауважує, що цивілізаційне підґрунтя гуманізації освіти «забезпечується процесом переходу людського суспільства до вищого, порівняно з попередніми, постіндустріального етапу свого розвитку» [1]. Такий процес, безперечно, підвищує економічний і соціокультурний попит на креативність, ініціативність, відповідальність, комунікабельність та інші ознаки розвиненої особистості й притаманні для гуманізації суспільних відносин. А. Новиков уважає, що професійну підготовку особистості сьогодні потрібно не лише вдосконалювати, але й орієнтувати її на всебічний розвиток, який забезпечить високий рівень трудової активності, заповзятливості, мобільності й адаптивності до економічних, виробничих і соціальних вимог, що швидко змінюються [5].

У своїх працях Г. Балл наголошує на тому, що гуманістична, особистісна орієнтація професійної підготовки майбутніх спеціалістів особливу увагу приділяє ціннісно-мотиваційному стрижневі особистості, який визначає її спрямованість, зокрема професійну [1]. Розробки та втілення освітніх програм, що сконструйовані на основі моделей гуманізації навчально-виховного процесу вищої школи, у цілому забезпечуються завдяки реалізації принципу світогляду, в основі якого лежить повага до людей, турбота про них, переконання в їх великих можливостях для самовдосконалення, тобто наявність гуманізації у процесі навчання. Не менш значущим питанням постає проблема духовності фахівця, його психологічного змісту та механізмів становлення. Духовність кожної особистості залежить від того, наскільки високі її

людські цінності, що виконують роль загальних мотиваційно-смислових регуляторів її життєдіяльності, які вона реалізує під час переходу своїх базових фізіологічних та соціальних потреб. Такий перехід стає можливим, якщо людина задовольняє ці потреби, унаслідок чого вони зникають із поля свідомості, або під час відмовлення від їх задоволення шляхом перемоги їх у собі. Спираючись на працю В. Михеєва [4], ми дійшли висновку про те, що для майбутнього спеціаліста з менеджменту важливим постає уявлення про свою майбутню професійну діяльність у світлі високих сенсів з метою набуття значущості та цінності у власних очах. У свою чергу, гуманістична орієнтація, як відзначає Г. Балл, «не ставить під сумнів значення фахових знань, умінь і навичок, але, по-перше, наголошується на їх ролі як засобів, інструментів реалізації спрямованості особистості; по-друге, у цій інструментальній ролі знання, вміння і навички доповнюються стратегіями творчої діяльності, а також вольовими якостями, потрібними для подолання труднощів, що постають на шляху згаданої реалізації; по-третє, набувають великої ваги засоби, які забезпечують особистісне (зокрема професійне) самовдосконалення» [1].

На сьогодні в підготовці майбутніх менеджерів до професійної діяльності у вищому навчальному закладі належне місце посідає інформатизація освіти. Реалізація цієї підготовки здебільшого залежить від досягнення двох головних цілей: підготовку майбутніх спеціалістів-менеджерів до фахової діяльності потрібно здійснювати з урахуванням вимог інформаційного суспільства в умовах його інформатизації; необхідно підвищувати рівень фахової підготовки менеджерів завдяки вдосконаленню освіти за допомогою використання нових інформаційних технологій. Отже, сучасна підготовка майбутніх професіоналів тісно пов'язана зі станом зовнішнього середовища, а педагогічна концепція повинна враховувати цілісність формування спеціаліста будь-якого профілю. Потрібно також звертати увагу на існування взаємозв'язку між спеціалістами, які виконують роль представників інтелігенції, та суспільством. Ми вважаємо, що не можна не погодитися із зауваженням О. Чалого, який наголошує на тому, що значення розгляду процесу навчання як цілісного для освіти пов'язане «з можливістю інтегрування різних дисциплін, більш глибокого вивчення міжпредметних зв'язків, використання понять і методів цього нового міждисциплінарного напряму для пояснення законів розвитку природи і суспільства» [9].

Концепція особистісно орієнтованої підготовки майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до професійної діяльності має чітке екологічне спрямування. Для оцінки цього спрямування необхідно

враховувати три кількісних показники: раціональність використання ресурсів, які жорстко обмежені та не поновлюються, ефективність застосування ресурсів, які поновлюються; рівень негативних впливів людства на навколошнє середовище і, навпаки, навколошнього середовища на розвиток людства. Дуже важливим також є те, щоб дидактична система підготовки майбутніх менеджерів була спрямована на формування якостей фахівця та системи його професійної діяльності в межах морального та екологічного виховання з урахуванням об'єктивних закономірностей гармонійного розвитку природи і суспільства. Сфера духовного виробництва містить освітянську діяльність, яка ґрунтуються на спілкуванні педагога зі студентами, де головною формою виступає діалог в умовах навчальної ситуації, під час якого відбувається інформаційний обмін, взаємний вплив і регулювання відносин.

У процесі підготовки майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до професійної діяльності формується особлива «суб'єкт-суб'єктна парадигма». Така тенденція матеріалізується на практиці, як правило, у формі так званої педагогіки співробітництва, яка характеризується спільною діяльністю між викладачем та студентами, єдністю їх інтересів і прағнень. Ми вважаємо, що продуктом процесу підготовки до професійної діяльності є випускник вищої школи, який оволодів програмою підготовки повною мірою і набув такого рівня професіоналізму, який забезпечить йому високу конкурентоспроможність на сучасному ринку праці, тобто в нашому випадку продуктом такої підготовки буде спеціаліст, який готовий до виконання певних видів професійної діяльності в галузі менеджменту. Зауважимо, що цей висновок не є вичерпним, оскільки він не відображає всієї характеристики продукту процесу професійної підготовки, що пов'язано зі специфічними властивостями, які відзначаються на сутнісному рівні розгляду проблеми вивчення підготовки майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до професійної діяльності.

Оскільки невід'ємною частиною будь-якої концепції є наявність однієї чи кількох провідних ідей педагогічної дійсності, то виникає потреба у розбудові існуючих підходів до професійної підготовки, а саме особистісно орієнтованої освітньої парадигми, яка на сьогодні дає змогу реалізації специфічних систем принципів і виходить з усього того, що ми розглядали вище під час ретроспективного аналізу цієї проблеми, для якого нами було інвентаризовано та переоцінено інструментальний комплекс засобів дослідження під час виявлення вимог, що передбачені міжнародними та національними документами до підготовки людини в галузі освіти. Тобто

були визначені деякі принципи педагогічної теорії та практики (гуманізм, реалізм, діяльність, самоорганізація складних систем, діалектичний редукціонізм, ціннісно-цільова сутність пізнання, інтегративності та взаємодії), які сповна характеризують майбутній час. Більш детально ці принципи розглядав у своєму дослідженні С. Подмазін [6].

Особистісно орієнтовані технології відіграють велику роль у процесі виховання на етапі підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності. Виховна діяльність передусім залежить від визначення характеру практичного розгортання цих технологій, тобто від методологічної основи, яка має конкретизуватися сукупністю взаємоузгоджених принципів. До таких принципів І. Бех [2] відносить цілеспрямоване створення емоційно збагачених виховних ситуацій; особистісно-розвиваюче спілкування; застосування співпереживання як психологічного механізму у вихованні особистості; систематичний аналіз власних і чужих дій. У контексті нашого дослідження ми дотримуємося думки Л. Сущенко [8] про сутність особистісно орієнтованого педагогічного процесу.

На підставі теоретичного аналізу праць таких науковців, як І. Бех [2], С. Подмазін [6], С. Сисоєва [7], Л. Сущенко [8] у межах нашого дослідження під «особистісно орієнтованою підготовкою майбутніх менеджерів до професійної діяльності» будемо розуміти науково обґрунтовану систему суб'єкт-суб'єктної взаємодії студентів і професорсько-викладацького складу вищої школи. В основу проектування цієї системи необхідно покласти принцип особистісного підходу. Ця система також має бути інформаційно навантаженою за змістом, індивідуалізованою за формою, інтенсивною у часовому вимірі. Головною метою системи буде виступати формування смислової парадигми особистості майбутнього менеджера готельних, туристичних та курортних підприємств.

У процесі розробки авторської концепції особистісно орієнтованої підготовки майбутніх менеджерів до професійної діяльності в основу було покладено теоретично-методологічний та практичний фактори. Вибір цих факторів зумовлений тим, що, з одного боку, під час створення розвиваючого педагогічного середовища в навчальному процесі студента ця концепція повинна забезпечувати пошукову свободу та інтеграцію проектно-конструкторських констант, давати змогу використовувати апарат синергетики для її мотивації, який не буде нав'язувати тому, кого навчають, соціокультурних норм алгоритмів, що вже визначені, а пояснюватиме ймовірнісний характер формування спеціаліста в системі ВНЗ, тобто таким чином реалізується теоретико-методологічний чинник; з другого боку, за

допомогою такої концепції можна передбачити неоднаковий розвиток студентів, оскільки за умови позитивного впливу середовища вищої школи на їх організм лише супроводжує спонтанний процес саморозгортання біологічного тіла – виконання практичного фактору.

Парадигма особистісно орієнтованої освіти повинна бути наповнена конкретизованим теоретичним змістом педагогічного походження у галузі підготовки майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до професійної діяльності.

Ми вважаємо, що особистісно орієнтована підготовка майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до професійної діяльності забезпечує формування смыслої парадигми особистості майбутнього спеціаліста. Під «смыслою парадигмою майбутнього спеціаліста» у межах нашого дослідження будемо розуміти інтегральне особистісне утворення особистості, яке забезпечить майбутньому фахівцеві розвиток здатності до самовизначення, самоактуалізації та самореалізації в межах його професійної діяльності протягом усього життя.

Особистісно орієнтована підготовка майбутніх менеджерів до професійної діяльності складається із трьох взаємопов'язаних складових: професійної, особистісної і технологічної.

Професійна складова спрямована на таку підготовку майбутніх спеціалістів, унаслідок якої вони здобудуть професійні знання та зможуть виконувати свої професійні функціональні обов'язки, володіючи видами професійної діяльності в контексті особистісно орієнтованої парадигми освіти. Особистісна складова передбачає підготовку спеціалістів до самовизначення, самореалізації та самоактуалізації у професійній галузі протягом усього життя. За допомогою технологічної складової відбувається формування організаційно-методичних умов фахової підготовки.

Грунтуючись на аналізі спеціальної психолого-педагогічної літератури та на власних дослідженнях, було сформовано загальні положення концепції особистісно орієнтованої підготовки майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств в умовах вищого гуманітарного навчального закладу.

По-перше, така підготовка має бути зорієнтована на випуск конкурентоспроможного спеціаліста на вітчизняному та європейському ринках праці. З цією метою у процесі фахового становлення майбутнього спеціаліста необхідно створити відповідні умови для формування його свідомості та самосвідомості. Не менш важливим також є створення

нормативних зразків поведінки випускника вищої школи у сфері його майбутнього професійного функціонування з урахуванням усіх якостей, які притаманні особистості, яка навчається, та вимог, що ставляться до якості професійної діяльності фахівця найближчим зовнішнім середовищем.

По-друге, під час створення моделі особистісно орієнтованої підготовки майбутнього спеціаліста до професійної діяльності не можна нехтувати історичними здобутками.

По-третє, професійна, особистісна і технологічна складові особистісно орієнтованої підготовки випускників до професійної діяльності повинні бути націлені на формування смыслої парадигми особистості майбутнього менеджера готельних, туристичних та курортних підприємств.

По-четверте, за ефективної особистісно орієнтованої підготовки студентів-менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств відбувається формування професійних знань, утворення фахових функцій, що одночасно інтегрують уже набуті знання та визначають якість професійної діяльності в суспільстві, набуття професіоналізму.

Конкурентоспроможність випускника полягає у його спроможності реалізовувати свої функціональні обов'язки на виробництві. Професійну діяльність менеджера можна розглядати як серію безперервних взаємопов'язаних функцій управління, кожна з яких є процесом. До функцій менеджера готельних, туристичних та курортних підприємств освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», згідно з нормативними документами РВНЗ «Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта) Інституту економіки та управління, відносяться планувальна, організаційна, мотиваційна, контрольна, координаційна.

Сутність функції планування полягає у формуванні засобів дій, які забезпечать досягнення певної мети.

Організаційна функція дозволяє створити структуру ведення бізнесу, що дасть змогу іншим співробітникам ефективно працювати над вирішенням поставленого завдання.

Завдяки мотиваційній функції менеджер може спонукати себе та інших до діяльності задля досягнення особистої мети або цілей підприємства.

Координаційна функція пов'язана з процесом активізації діяльності підлеглих для підвищення ефективності результатів роботи обслуговуючого персоналу.

Контролювання – це процес, що забезпечує досягнення мети підприємства у цілому.

За умови, якщо професійна діяльність фахівця є головною (або однією з найголовніших) сфер реалізації індивідуально-ціннісної

спрямованості та його творчого потенціалу, вона стає підґрунтям індивідуальної самореалізації спеціаліста. Але нерідко так трапляється, що фахова діяльність особистості посідає визначне місце в її житті. У такому випадку така діяльність буде спрявляти великий вплив на розвиток, формування інтересів, характеру фахівця та ін.

Нам імпонує думка С. Сисоєвої, яка вважає, що творчі якості спеціаліста є його домінантними якостями, сприяють формуванню здібності до самореалізації [7]. Базові якості, які виділила дослідниця, такі: спрямованість, характерологічні особливості особистості, готовність до ризику, творчі вміння, індивідуальні особливості психічних процесів.

Випускнику-менеджеру готельних, туристичних та курортних підприємств необхідна така система якостей, за якої буде обумовлена його діяльність в контексті соціально-професійних відносин, тобто повинен бути спроможним виконувати сої соціально-професійні функціональні обов'язки.

Під час розгляду процесів формування професійної культури і фахової діяльності сучасного спеціаліста в межах полікультурного соціуму можна зробити висновок про те, що є необхідність у виокремленні критеріїв, які визначатимуть показники, сутність і призначення самого процесу.

Критерії ефективності виховного процесу ВНЗ передусім повинні характеризувати кінцеві результати, тобто показувати ступінь підготовленості випускника до виконання соціально-професійних і культурних функцій. За рівнем сформованості цих критеріїв можна судити про соціальну зрілість та якості спеціаліста, а також про його професіоналізм, відповідальність, творче ставлення до роботи, схильність самовдосконалюватися та вміння працювати.

Готовність студента-менеджера до професійної діяльності формується під час вирішення таких завдань, як: надання глибокого розуміння сутності майбутньої професійної діяльності; прищеплення внутрішнього прийняття мети та завдань майбутньої професійної діяльності; вивчення й усвідомлення ролі та значення нових інформаційних технологій у фаховій діяльності; використання нових інформаційних технологій згідно зі своєю спеціалізацією; оволодіння навичками майбутньої професійної діяльності у процесі професійної освіти у ВНЗ; формування у випускників-менеджерів позитивного ставлення до фаху; виховання у майбутніх спеціалістів з менеджменту організацій та адміністрування прагнення до підвищення кваліфікації після отримання дипломів.

Оскільки під «культурою сучасного спеціаліста» розуміють результат морального та інтелектуального самовдосконалення, засвоєння кращих професійних зв'язків, творчої реалізації особистих якостей у продуктивній

діяльності, то фахову підготовку майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств в умовах вищого гуманітарного навчального закладу необхідно здійснювати через реалізацію основних функцій культури: комунікаційну, пізнавальну та ціннісно-орієнтаційну.

З переконань таких науковців, як С. Анісимов, Л. Беляєва, І. Бугаєва, Е. Гармаш випливає, що професійна культура полягає не лише в сукупності знань, навичок, інтересів, переконань, почуттів, вчинків спеціаліста, а й у загальнолюдських цінностях і громадянських пріоритетах. Сьогодні виконання професійної підготовки згідно з усім переліком, притаманним розвитку професійної культури, вимагає філософського осмислення професійної діяльності в умовах переходу до ринкових відносинах під час побудови демократичної правової держави України та у процесі відродження матеріальної і духовної бази громадського життя.

Проте, часто виникає така проблема, що знання, набуті молодим фахівцем у процесі навчання у вищому закладі, не відповідають практичним навичкам, змісту та вимогам професійної сфери. Така суперечність є головною в контексті професійної культури спеціаліста.

Готовність майбутнього менеджера готельних, туристичних та курортних підприємств до професійної діяльності на базі отриманих знань і загальнокультурного розвитку – це яскраво виражена спрямованість на набуття нових наукових знань, генерування нових ідей під час вирішення навчально-творчих, дослідницьких, професійних завдань; знання історії і сучасних тенденцій розвитку предмета майбутньої фахової діяльності; володіння великим обсягом інформації в таких предметних галузях, як інформатика, менеджмент, математика тощо; здатність до критичного мислення, почуття нового, високого ступеня допитливості, до установки на сприйняття нового, незвичайного; вміння аналізувати інформацію; здатність до наполегливості в досягненні мети; здатність до інтуїції, передбачення, творчості; володіння професійними уміннями і навичками та готовність використовувати нові інформаційні технології у професійній діяльності.

У процесі формування особистості менеджера на загальнокультурному етапі слід застосовувати принципово нові технології навчання, що припустимуть становлення новаторського та науково-управлінського мислення, визначати норми, принципи та зміст інноваційної діяльності в підготовці спеціалістів з менеджменту та адміністрування. Загальнокультурний аспект також може виступати як засіб навчання новаторської професійної діяльності, бути підґрунтям для проектування й організації виробництва та сприяти розвитку інтелектуально-творчих якостей студента-менеджера.

Висновки. Таким чином, підготовка випускників-менеджерів до майбутньої професійної діяльності повинна складатися з концептуальної (розуміння теоретичних основ своєї майбутньої професійної діяльності, уміння аналізувати, синтезувати і формулювати проблему), технологічної (здатність до опанування основних професійних навичок, у тому числі навичок дослідження), інтеграційної (розвиток здатності пов'язувати теорію і практику), адаптивної (уміння передбачати і підготуватися до будь-яких змін, важливих у межах цієї професії) та міжособистісної (розвиток умінь і навичок ефективного спілкування в професійному соціумі) компетентностей.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо у розгляді більш детально сутності та зміст у інформативних компетентностей, їх та значення у професійній діяльності сучасного менеджера.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балл Г. А. Теория учебных задач: Психолого-педагогический аспект / Г. А. Балл. – М. : Педагогика, 1990. – 184 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості : підруч. / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2008.
3. Коган М. С. Мир общения / Коган М. С. – М. : Політизат, 1988. – 119 с.
4. Михеев В. И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике / Михеев В. И. – М. : Красанд, 2010. – 224 с.
5. Новиков А. Н. Задачи с межпредметным содержанием в средних профессиональных училищах: Для преподавателей профтехучилищ / А. Н. Новиков – Минск : Высш. шк., 1987. – 147 с.
6. Подмазин С. И. Личностно-ориентированное образование: социально-философское исследование / С. И. Подмазин. – Запорожье : Просвіта, 2000. – 250 с.
7. Сущенко Л. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект) : [монографія] / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя : ЗДУ, 2003. – 442 с.
8. Сисоєва С. О. Технологізація освітньої діяльності в умовах неперервної професійної освіти / С. О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошук, перспективи. – К. : Віпол, 2000. – С. 249–273.
9. Чалий О. В. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз / О. В. Чалий, за ред. акад. НАН та АПН В. Г. Кремня. Розд. 4. Синергетика як сучасна методологія неперервної освіти (автор – О. В. Чалий) / Кремень В. Г., Андрющенко В. П., Зязюн І. А. та ін. – К. : Наук. думка. – 852 с.

РЕЗЮМЕ

Д. П. Алимасова. Подготовка будущих менеджеров к профессиональной деятельности в современных условиях.

В статье исследовано развитие профессиональной подготовки будущих менеджеров гостиничных, туристических и курортных предприятий к профессиональной деятельности в современных условиях, установлены цель, содержание и задачи этой подготовки.

Ключевые слова: профессиональная деятельность, будущий менеджер гостиничных, туристических и курортных предприятий, профессиональная подготовка менеджеров.

SUMMARY

D. Alimasova. Preparation of future managers to professionally in modern conditions.

The article deals with the development of training future managers of hotel, tourism and resort companies to professional work in modern conditions, were set its purpose, content and objectives.

Key words: professional activity, future manager of hotel, tourism and resort companies, training managers.

УДК 377.071.(043.3)

Л. М. Сергеєва

Університет менеджменту освіти НАПН України

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті розкрито сутність процесу бенчмаркінгу як інструменту управління розвитком ПТНЗ в умовах регіонального ринку праці, подано структурні процедури його проведення та наслідки покращання менеджменту, підвищення ефективності діяльності навчального закладу на ринку освітніх послуг.

Ключові слова: бенчмаркінг, конкурентоспроможність, успішна діяльність, якість, освітні послуги, педагогічний колектив.

Постановка проблеми. Процеси глобалізації у сфері економічних і соціальних відносин потребують нових підходів до формування змісту, методів і засобів навчання фахівців усіх сфер господарства. Трансформація професійно-технічної освіти (ПТО) України вимагає її реформування на основі сучасних і перспективних потреб розвитку суспільства. Відбувається пошук нових прогресивних форм реалізації ПТО, які пов'язані зі зміною стереотипів, з орієнтацією на існуючі соціально-економічні реалії ринку праці, сучасні світові тенденції з урахуванням особливостей національного розвитку. Посилення конкуренції зумовлює появу інновацій у виробничих процесах різних економічних галузей, що вимагає іншої підготовки робочої сили для ринку праці.

Ринок освітніх послуг у професійній освіті є системою економічних відносин щодо купівлі-продажу важливих і самобутніх економічних благ, споживчих вартостей, що створюються інженерно-педагогічними працівниками. На їх виробництво витрачаються інтелектуальні зусилля педагогів ПТНЗ і матеріальні ресурси, які продукуються іншими галузями.

Аналіз актуальних досліджень. Проблемам ефективності управління закладами освіти, у тому числі професійно-технічними, присвятили дослідження вітчизняні науковці: Є. Березняк, В. Бондарь, Л. Ващенко, Л. Даниленко, Т. Десятов, Г. Дмитренко, Г. Єльникова, Л. Карамушка, В. Луговий, В. Маслов, В. Мельниченко, Н. Ничкало, В. Олійник, В. Пекельна та інші. Відомі праці Ю. Вилгіна, А. Карякіна Д. Маслова, щодо